

Trogoderma megatomoides REITTER, 1881
(Coleoptera: Dermestidae: Megatominae)
– nowy gatunek chrząszcza dla fauny Polski

Trogoderma megatomoides REITTER, 1881 (Coleoptera:
Dermestidae: Megatominae) – new beetle to Polish fauna

Jarosław BURY, Jacek MAZEPA

Markowa 1498, 37-120 Markowa, e-mail: jarekbury2@wp.pl

oś. Kombatantów 19/3, 37-500 Jarosław, e-mail: mazepus1@gmail.com

ABSTRACT: In 2005 *Trogoderma megatomoides* REITTER, 1881 was found for the first time in Warsaw – Mazovian Lowland. The species is new to Polish fauna.

KEY WORDS: Coleoptera, Dermestidae, Megatominae, *Trogoderma megatomoides*, new record, invasive species, Poland

Rodzaj *Trogoderma* DEJEAN, 1821 należy do rodziny Dermestidae LATREILLE, 1807 i obejmuje ok. 140 znanych gatunków zasiedlających obszar niemal całego świata, z czego w Europie stwierdzono dotychczas występowanie 11, a w Polsce odnotowano obecność 5 gatunków: *Trogoderma glabrum* (HERBST, 1783), *Trogoderma granarium* EVERTS, 1898, *Trogoderma versicolor* (CREUTZER, 1799) oraz *Trogoderma angustum* (SOLIER, 1849) i *Trogoderma inclusum* LECONTE, 1854 (HÁVA 2007, AUDISIO i ZHANTIEV 2011).

Kosmopolityczny obecnie *Trogoderma megatomoides* REITTER, 1881 pierwotnie zasiedlał Meksyk w Ameryce Środkowej, skąd został zawleczony do Europy, Afryki Północnej – Algieria oraz Centralnej Azji – Iran. W Europie stwierdzony został dotychczas we Francji, Wielkiej Brytanii, Holandii, Niemczech, Czechach, Słowacji, Austrii, na Węgrzech, w Finlandii, Szwecji oraz Rosji (HÁVA 2007, AUDISIO i ZHANTIEV 2011).

Trogoderma megatomoides REITTER, 1881 w Polsce dotychczas w sposób pewny nie był wykazany. Mało szczegółowe wzmianki o jego występowaniu na Śląsku opierały się jedynie na stwierdzeniu gatunku na stanowisku w Paskov [=Paskau], miejscowości leżącej w granicach obecnych Czech (GERHARDT 1907a, 1907b, 1910). Z Polski, w obecnych granicach, omyłkowo podany w latach trzydziestych XX wieku przez SZ. TENENBAUMA (1931) z okolic Warszawy na podstawie błędnego oznaczenia dwóch osobników *T. versicolor* (CREUTZ.), zweryfikowanego przez M. MROCZKOWSKIEGO (1954a, 1954b, 1975, BURAKOWSKI i in. 1986). Prawdopodobnie na tej podstawie został również omyłkowo wymieniony z terenu Polski w Catalogue of Palaeartic Coleoptera (HÁVA 2007). Opis morfologiczny i klucz do oznaczenia gatunku podaje MROCZKOWSKI (1954a).

Godne uwagi jest więc odnotowanie tego gatunku po raz pierwszy w sposób pewny w Polsce.

– Nizina Mazowiecka: DC98 Warszawa-Bemowo, os. Jelonki, 52,226 N, 20,914 E, 06 II 2005, 1 ex., idem. 30 III 2009, 1 ex., idem. 28 V 2009, 1 ex., idem. 20 III 2010, 1 ex., idem. 12-19 IV 2010, 2 exx., łącznie 6 exx., leg. dr W. JĘDRYCKOWSKI, det. et coll. J. MAZEPA, verif. det. B. PACUK i M. KADEJ. Obecność postaci dorosłych stwierdzono w budynku mieszkalnym, w pomieszczeniach na jedenastym piętrze.

Trogoderma megatomoides REITTER, 1881 to gatunek wykazywany jako tzw. szkodnik wielu produktów i materiałów pochodzenia tak roślinnego jak i zwierzęcego, między innymi może wyrządzać poważne szkody w zbiorach entomologicznych (MROCZKOWSKI 1954a). Ze względu na potencjalnie duże znaczenie gospodarcze, wskazane jest ustalenie jego rzeczywistego stanu rozmieszczenia w Polsce.

Podziękowania

Autorzy pragną wyrazić podziękowania dr. Wojciechowi JĘDRYCKOWSKIEMU (Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania w Warszawie) za przekazanie okazów dowodowych i informacji o obserwacji oraz dr. Bartłomiejowi PACUKOWI (Katedra Ekologii i Biogeografii, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska UMK w Toruniu) i dr. Marcinowi KADEJOWI (Zakład Biologii, Ewolucji i Ochrony Bezkręgowców UW we Wrocławiu) za potwierdzenie oznaczenia okazów dowodowych, jak też Jiřemu HÁVIE (Department of Forest Protection and Entomology, Faculty of Forestry and Wood Sciences, Czech University of Life Sciences in Prague) za cenne uwagi dotyczące rozmieszczenia gatunku.

SUMMARY

A cosmopolitan beetle *Trogoderma megatomoides* REITTER, 1881 in 2005 was found for the first time in Warsaw (Mazovian Lowland) as a species new to Polish fauna. The species has been known so far from several countries in Europe, but not reliably from Poland. According to a potentially high economic importance of this species, it is desirable to establish its distribution range in Poland.

PIŚMIENNICTWO

- AUDISIO P., ZHANTIEV R. D. 2011: Coleoptera, Dermestidae. Fauna Europaea ver. 2.4. (24.01.2011), <http://www.faunaeur.org> (dostęp 12.10.2014)
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1986: Chrząszcze Coleoptera. Dermestoidea, Bostrichoidea, Cleroidea i Lymexyloidea. Katalog Fauny Polski, **23**, 11: 1-243.
- GERHARDT J. 1907a: Neuheiten der schlesischen Käferfauna aus dem Jahre 1906. Zeitschrift für Entomologie (N.F.), **32**: 9-10.
- GERHARDT J. 1907b: Neuheiten der schlesischen Käferfauna aus dem Jahre 1906. Deutsche Entomologische Zeitschrift, [1907]: 307-308.
- GERHARDT J. 1910: Verzeichnis der Käfer Schlesiens preussischen und österreichischen Anteils, geordnet nach dem Catalogus coleopterorum Europae vom Jahre 1906. Dritte, neubearbeitete Auflage, Berlin. XVI + 431 ss.
- HÁVA J. 2007: Dermestidae (s. 57, 299-320). [W:] LÖBL I. & SMETANA A. (red.): Catalogue of Palaearctic Coleoptera, **4**: 1-935.
- MROCZKOWSKI M. 1954a: Skórniki – Dermestidae. Klucze do oznaczania owadów Polski, XIX, **52**: 1-47.
- MROCZKOWSKI M. 1954b: Dermestidae okolic Warszawy (Coleoptera). Fragmenta Faunistica, **7**: 187-197.
- MROCZKOWSKI M. 1975: Dermestidae, Skórnikowate (Insecta: Coleoptera). Fauna Polski, **4**: 1-163.
- TENENBAUM SZ. 1931: Nowe dla Polski gatunki i odmiany chrząszczy, oraz nowe stanowiska gatunków dawniej podawanych. V. Fragmenta Faunistica, **1**: 329-359.